

На основу члана 21. Закона о родној равноправности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2021) и Правилника о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности („Сл. гласник РС“, бр. 67/2022), директор Института за заштиту биља и животну средину, дана 25.12.2025. године, доноси

ПЛАН

УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ за 2026. годину

1. УВОД

Овим планом уређује се управљање ризицима од повреде принципа родне равноправности, полазећи од радних процеса у свим областима функционисања Института за заштиту биља и животну средину.

Овај план израђен је на основу претходне процене ризика.

1.1. Значење израза

Изрази у овом Плану коришћени су родно и полно неутрално и генерички. У смислу овог Плана ниже наведени изрази имају следећа значења:

- „РС“ означава Републику Србију, а објашњење за друге скраћенице и појмове ће бити дато при њиховој првој употреби у тексту;
- „обвезник доношења плана управљања ризицима“ је правно лице наведено у преамбули ове одлуке (назив и седиште послодавца, матични број и ПИБ), (у даљем тексту: обвезник);
- „запослени“ је лице које у складу са законом и Колективним уговором код послодавца заснује радни однос са послодавцем-обвезником, а „радно ангажовано лице“ је лице које није засновало радни однос код послодавца-обвезника, већ је ангажовано на други начин;
- „општи акт“ је сваки општи акт послодавца (правилник, одлука, наредба и сл.) којим се прописују права и обавезе запослених и послодавца;
- „пропис“ подразумева сваку врсту општег акта, односно акта опште правне снаге, како законе, тако и подзаконске акте (уредбе, правилници, одлуке...), те потврђене међународне уговоре и конвенције који се примењу на територији РС;
- „прописано“ означава оно што је предвиђено прописом или општим актом послодавца;

- „Колективни уговор код послодавца“ је општи акт послодавца којим су, у складу са законом, уређени права, обавезе и одговорности из радног односа и међусобни односи између послодавца-обвезника и запосленог, што у тренутку доношења ове одлуке представља Колективни уговор код послодавца бр. 761 од 25.03.2024. године;
- „Закон о раду“ је пропис којим су уређени радни односи, што у тренутку доношења ове одлуке представља Закон о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017-ОУС, 113/2017 и 95/2018-аут.тумачење);
- „Закон о родној равноправности“ је пропис којим су уређени се појам, значење и мере политике за остваривање и унапређивање родне равноправности, врсте планских аката у области родне равноправности и начин извештавања о њиховој реализацији, институционални оквир за остваривање родне равноправности, надзор над применом закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређивање родне равноправности, што у тренутку доношења ове одлуке представља Закон о родној равноправности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2021);
- „Правилник о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности“ је пропис којим су уређени начин израде, садржина и рокови за доношење и спровођење плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности (у даљем тексту: План управљања ризицима), садржина, рокови и начин достављања извештаја о спровођењу Плана управљања ризицима, као и начин вршења надзора од стране министарства надлежног за равноправност полова односно родну равноправност, што у тренутку доношења ове одлуке представља Правилник о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности („Сл. гласник РС“, бр. 67/2022).

1.2. Појам родне равноправности

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошких формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

1.3. Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, као и чланове њихових породица или њима блиска лица, засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду у: политичкој, образовној, медијској и економској области; области запошљавања, занимања и рада, samozapošljavanja,

заштите потрошача (робе и услуге); здравственом осигурању и заштити; социјалном осигурању и заштити, у браку и породичним односима; области безбедности; екологији; области културе; спорту и рекреацији; као и у области јавног оглашавања и другим областима друштвеног живота.

Непосредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако се лице или група лица, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај.

Посредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако, на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса, лице или групу лица, ставља или би могла ставити, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације на основу пола, односно рода, или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.

Дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, сматра се и узнемиравање, понижавајуће поступање, претње и условљавање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање, родно заснован говор мржње, насиље засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду или промени пола, насиље према женама, неједнако поступање на основу трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета у својству очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства и подстицање на дискриминацију као и сваки неповољнији третман који лице има због одбијања или трпљења таквог понашања.

Дискриминација лица по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај поједних личних својстава може разграничити је вишеструка дискриминација или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација).

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, мере за заштиту материнства и очинства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства, као и заштита на раду запослених различитог пола, у складу са прописима којима се уређују радни односи и безбедност и здравље на раду, посебне мере уведене ради постизања пуне родне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају на основу свог пола, полних карактеристика, односно рода.

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебне мере донете ради отклањања и спречавања неједнаког положаја жена и мушкараца и остваривања једнаких могућности за жене и мушкарце.

Судска заштита лица и групе лица која су изложена дискриминацији на основу пола, полних карактеристика, односно рода остварује се у складу са законом којим се уређује забрана дискриминације.

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОБВЕЗНИКУ

1. Назив и седиште

Пословно име	Институт за заштиту биља и животну средину
Седиште и адрес	Београд, ул. Теодора Драјзера бр. 9
ПИБ	100265220
Матични број	07017570
Руководилац	Др Ненад Тркуља, научни саветник
Лице које ће обављати послове координације	др Данијела Шикуљак, научни саветник Јана Адамовић, дипл. правник Института
Веб сајт	https://izbis.bg.ac.rs/pocetna.php
Електронска адреса	nenad.trkulja@izbis.bg.ac.rs
Контакт телефони	062/8808935

2. Делатност

Институт за заштиту биља и животну средину (ИЗБИС) је научно-истраживачка организација, акредитована као истраживачко-развојни институт са 80 година дугом традицијом истраживања у области заштите биља. Основна делатност Института је научноистраживачки рад из области биотехничких и природно-математичких наука које обједињују истраживања из фитопатологије, хербологије, хемије, ентомологије, нематологије, екологије и заштите животне средине.

Научноистраживачка делатност Института је хетерогена и обухвата разноврсне теме као што су:

- проучавање биологије екологије, популационе генетике и филогеније карантинских, економски значајних и инвазивних врста инсеката;
- молекуларна детекција фитоплазми, проучавање етиологије и епидемиологије болести које проузрокују фитоплазме у пољопривреди; истраживање векторске улоге инсеката у преношењу фитоплазми;
- идентификација карантинских и економски значајних фитопатогених бактерија, гљива, вируса и вирусима сличних организама у пољопривредној производњи применом конвенционалних, серолошких и молекуларних метода;
- проучавање биологије, екологије, генетике и диверзитета бактериофага и могућности њихове примене као биолошких агенаса у контроли економски значајних бактериоза биља;
- биотички стрес код биљака изазван фитопатогенима и идентификација толерантности/ резистентности;
- проучавање биолошких и еколошких карактеристика корова, њихове распрострањености и појаве резистентности на хербициде;
- проучавање утицаја хербицида на биљке и животну средину;

▪ проучавање присуства, путева продора, коридора ширења и динамике популација страних инвазивних биљних врста;   ▪ прогноза и мониторинг карантинских, економски значајних и инвазивних штетних организама у пољопривреди и развијање стратегије интегралне заштите гајених биљака;   ▪ испитивање примене биолошких агенаса у контроли фитопатогених микроорганизама, корова и штеточина;   ▪ контрола и побољшање квалитета семена ратарских и повртарских култура, цвећа, шумског и украсног биља;   ▪ проучавање биодиверзитета биљних и земљишних нематода, интеракције са другим организмима и биолошка контрола фитопаразитних нематода;   ▪ проучавање физичких и хемијских својстава пестицида и ђубрива;   ▪ испитивања биолошке хранљиве вредности ђубрива и др.
Области научно-истраживачког рада:
Биотехничке науке, Природно-математичке науке
Гране научно-истраживачког рада:
Пољопривреда, Биотехнологија, Биологија
Научне дисциплине:
Заштита биљака, Ратарство и повртарство, Физиологија и биохемија, Индустијска биотехнологија, Физиологија биљака, Ентомологија, Алгологија и микологија, Екологија

3. НАЧИН ИЗРАДЕ ПЛАНА

План управљања ризицима представља гаранцију родне перспективе, уродњавања и уравнотежене заступљености полова у поступањима обвезника, а израда плана управљања ризицима је процес рада и планирања код обвезника.

За доношење, спровођење и извештавање о спровођењу плана управљања ризицима одговоран је директор Института.

Руководилац посебним решењем одређује лице које ће обављати послове координације у вези са доношењем, спровођењем и извештавањем о спровођењу плана управљања ризицима.

Приликом израде плана управљања ризицима полази се од радних процеса у свим областима функционисања доносиоца плана управљања ризицима.

4. САДРЖИНА ПЛАНА

Овај план садржи:

- списак области и радних процеса који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене степена ризика.

- списак превентивних мера којима се спречавају ризици и рокови за њихово предузимање;
- податке о лицима одговорним за спровођење мера из плана управљања ризицима.

4.1. Списак области и радних процеса који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене степена ризика

4.1.1. Списак области и радних процеса – Структура обвезника

Члан 9.

Списак области и радних процеса – Структура обвезника:
(Директор: др Ненад Тркуља;

Организационе јединице:

1. Одсек за болести биља,
2. Одсек за зооциде и биоциде,
3. Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине,
4. Одсек за штеточине биља,
5. Одсек за хербологију,
6. Служба заједничких послова.

Укупан број запослених и радно ангажованих лица код обвезника износи 58 од чега су два лица радно ангажована.

Од укупног броја запослених и радно ангажованих лица 58,621 % чине жене, а 41,379 % чине мушкарци.

Старосна структура запослених код обвезника:

Од 15-30 година живота:
жене 8, што износи 13,79%
мушкарци: 0
УКУПНО 13,79%

Од 31-40 година живота:
жене 9, што износи 15,52%
мушкарци: 3 што износи 5,17 %
УКУПНО 20,69%

Од 41-50 година живота:
жене 10, што износи 17,24%
мушкарци: 8 што износи 13,79 %
УКУПНО 31,03%

Од 51-60 година живота:
 жене 6, што износи 10,34%
 мушкарци: 4 што износи 6,90 %
 УКУПНО 17,24%

Од 61-70 година живота:
 жене 4, што износи 6,90%
 мушкарци: 6 што износи 10,34 %
 УКУПНО 17,24%

4.1.2. Списак области и радних процеса – Стручна спрема

Стручна спрема запослених и радно ангажованих код обвезника:

Ниво квалификације:	Жене	Жене%	Мушкарци	Мушкарци%	Укупно	Укупно%
Трећи ниво (ниво 3) НОКС	1	1,72%	1	1,72%	2	3,45%
Четврти ниво (ниво 4) НОКС	4	6,90%	4	6,90%	8	13,79%
Седми ниво, подниво један (ниво 7.1) и подниво два (ниво 7.2) НОКС	10	17,24%	2	3,45%	12	20,69%
Осми ниво (ниво 8) НОКС	22	37,93%	14	24,14%	36	62,07%
Укупно	37	63,79%	21	36,21%	58	100,00%

5. ПРОЦЕНА РИЗИКА

План управљања ризицима израђује се на основу процене ризика од повреде принципа родне равноправности, која представља почетну фазу у процесу израде Плана управљања ризицима.

Процена ризика број 166 од 28.01.2025. године извршена је у свим областима и радним процесима обвезника и чини саставни део овог Плана управљања ризицима.

Проценом ризика идентификовани су извори могућег угрожавања лица у процесу рада који могу да проузрокују повреду принципа родне равноправности и сагледане могуће последице, потребе и могућности за заштиту од повреде принципа родне равноправности.

Процена степена ризика извршена је помоћу матрице којом се ризик процењује и мери као: веома висок (црвена), висок (наранџаста), умерени (жута) и низак (зелена), на основу којих је процењена вероватноћа настанка ризика, као и последица тог ризика, према следећој табели.

Катастрофална	5					
Озбиљна	4					
Умерена	3					
Мала	2					
Минимална	1					
		1	2	3	4	5
		Вероватноћа				
		Занемарљива	Мала	Средња	Велика	Изразито велика

	Веома висок
	Висок
	Умерени
	Низак

Процена ризика у одређеном радном процесу врши се тако што се број запослених мање заступљеног рода у радном процесу подели са укупним бројем запослених у том радном процесу и помножи са 100. Тада се добија проценат уравнотежености полова у служби на основу чега се може проценити ризик родне неравноправности.

Родна равноправност је заступљена ако је уравнотеженост између 40 и 50%, што значи да испод 40% постоји низак ризик родне неуравнотежености.

Процена ризика на основу које се утврђује вероватноћа настанка последице према горе наведеној табели служи да се у сваком радном процесу идентификују процеси који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности и то на следећи начин:

- 0-10% - веома висок ризик;
- 11-20% - висок;

- 21-30% - умерени;
- 31-40% - низак.

На основу извршене анализе утврђује се који су радни процеси нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности.

5.1. Списак области и радних процеса који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности

Списак радних процеса који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене степена ризика код обвезника:

(Навести службу, одељење, организациони део и сл, уколико постоји ризик од повреде)

Одсек за болести биља

Жене	Мушкарци	Укупно	Степен ризика
15	10	25	40% низак

Одсек за зооциде и биоциде

Жене	Мушкарци	Укупно	Степен ризика
1	2	3	33,333% низак

Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине

Жене	Мушкарци	Укупно	Степен ризика
3	3	6	50% низак

Одсек за штеточине биља

Жене	Мушкарци	Укупно	Степен ризика
6	2	8	25 % умерени

Одсек за хербологију

Жене	Мушкарци	Укупно	Степен ризика
5	0	5	0% веома висок ризик

Служба заједничких послова

Жене	Мушкарци	Укупно	Степен ризика
7	3	10	30% умерени

6. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ КОЈИМА СЕ СПРЕЧАВАЈУ РИЗИЦИ И РОКОВИ ЗА ЊИХОВО ПРЕДУЗИМАЊЕ

Мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су:

- опште мере и,
- посебне мере.

Опште мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су законом прописане мере којима се у одређеној области забрањује дискриминација на основу пола, односно рода, или налаже одговарајуће поступање ради остваривања родне равноправности.

Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су активности, мере, критеријуми и праксе у складу са начелом једнаких могућности којима се обезбеђује равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у свим сферама друштвеног живота и једнаке могућности за остваривање права и слобода.

Приликом одређивања посебних мера морају се уважавати различити интереси, потребе и приоритети жена и мушкараца, а посебним мерама мора се обезбедити:

- примена уродњавања и родно одговорног буџетирања у поступку планирања, управљања и спровођења планова, пројеката и политика;
- промовисање једнаких могућности у управљању људским ресурсима;
- уравнотежена заступљеност полова у управним и надзорним телима и на положајима;
- уравнотежена заступљеност полова у свакој фази формулисања и спровођења политика родне равноправности; употреба родно сензитивног језика како би се утицало на уклањање родних стереотипа при остваривању права и обавеза жена и мушкараца;
- прикупљање релевантних података разврстаних по полу и њихово достављање надлежним институцијама.

Врсте посебних мера су:

- мере које се одређују и спроводе у случајевима осетно неуравнотежене заступљености полова; подстицајне мере, којима се дају посебне погодности или уводе посебни подстицаји у циљу унапређења положаја и обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце у свим радним процесима обвезника, као и у свим областима друштвеног живота;
- програмске мере, којима се операционализују програми за остваривање и унапређење родне равноправности.

Обвезник је применио све опште мере прописане Законом о раду, а које се односе на услове рада и сва права из радног односа, образовање, оспособљавање и усавршавање, напредовање на послу и престанак радног односа.

Посебне мере у радним процесима који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности су:

- унапређивање родне инклузивности у свим процесима рада обвезника;
- подстицање запослених да укључе родну димензију у радне процесе које обављају;
- употреба родно заснованог језика.

Посебне мере примењују се док се не постигне циљ због којег су прописане, а то је родна уравнотеженост у процесима рада.

7. СТУПАЊЕ НА СНАГУ И ПРИМЕНА

План управљања ризицима ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Института, након чега се објављује и на интернет страници обавезника.

Овај План управљања ризицима примењује се за 2026. годину.

У Београду 25.12.2025. године

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ
Директор Института

Др Ненад Тркуља